

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๖๔/๒๕๕๕

วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยธรรมาธิปไตย (กรณีไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ได้มีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารแล้ว ปรากฏว่ายังไม่ครบถ้วนถูกต้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แจ้งให้หัวหน้าพรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ให้ส่งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ต้นฉบับ และเขียนข้อความว่า “ขอรับรองว่าเป็นลายมือชื่อที่ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ลงลายมือชื่อไว้ด้วยตนเองจริง” ไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งให้หัวหน้าพรรคลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้าเช่นเดียวกัน

๒. ให้ส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุมและหนังสือเชิญประชุม รวม ๓ ครั้ง พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง คือ รายงานการประชุมครั้งที่ ๑ ที่มีมติให้เรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ ตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง รายงานการประชุมครั้งที่ ๒ ที่ให้ความเห็นชอบเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๗๑ และรายงานการประชุมครั้งที่ ๓ ที่มีมติเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๒ (๓) และรายชื่อสมาชิกพรรคที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติเชิญให้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค

พรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมให้นายทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบแล้ว ดังนี้

๑. พรรคชี้แจงว่า รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคได้สูญหายไปขณะเตรียมนำส่งนายทะเบียน ได้แจ้งความไว้เป็นหลักฐาน และได้ส่งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ และเขียนข้อความ รับรองแล้ว

๒. พรรคชี้แจงว่า การประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรคเป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ตามมติคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๔๔

๓. การที่พรรคไม่ได้จัดส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวที่มีมติให้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค และสำนักงานฯ ได้ตรวจสอบแล้วไม่พบเอกสารหลักฐานว่าการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค

๔. การที่พรรคไม่ได้จัดส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวที่มีมติเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค พรรคชี้แจงว่า ข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตยข้อ ๓๒ (๓) มิได้ระบุให้กรรมการบริหารพรรคต้องระบุชื่อผู้รับเชิญในที่ประชุม หรือต้องให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร และเมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้เรียกประชุมใหญ่พรรคแล้ว กรรมการบริหารพรรคก็จะไปเชิญสมาชิกที่ตนรู้จักต่อๆ กันไป

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง เห็นว่า ยังไม่ถูกต้องชัดเจน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงใช้อำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แจ้งให้หัวหน้าพรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติมอีกครั้ง โดยดำเนินการดังนี้

๑. จัดส่งสำเนาใบสมัคร และสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค จำนวน ๕๑ คน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

๒. ที่ชี้แจงว่าพรรคมิได้ระบุชื่อสมาชิกพรรคที่จะเชิญเข้าร่วมประชุมเพียงแต่ให้เชิญสมาชิกกันต่อๆ ไป ได้มีการตรวจสอบผู้เข้าร่วมประชุมว่าเป็นสมาชิกพรรคก่อนหรือไม่

พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้จัดส่งเอกสารและคำชี้แจงเพิ่มเติม เมื่อวันที่ ๑๑ และวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๔ สรุปความว่า พรรคได้ส่งใบสมัครให้นายทะเบียนพรรคการเมืองครบทั้ง ๕๑ คน แต่สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนส่งไม่ครบ แต่รับรองว่าได้ลงลายมือชื่อในใบสมัคร และมีตัวตนจริงทุกคน และยืนยันว่าผู้รับเชิญร่วมประชุมใหญ่พรรคเป็นสมาชิกพรรคทุกคน

สำนักกิจการพรรคการเมืองฯ ได้ตรวจสอบบุคคลที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคจากฐานข้อมูล จำนวน ๕๑ ราย ปรากฏว่าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย จำนวน ๑๑ ราย และเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ชัดเจนยิ่งขึ้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีทำการสอบปากคำผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๔ จำนวน ๕๑ คน

แทนนายทะเบียนพรรคการเมือง ได้ความว่าผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๖ ราย ยืนยันว่าไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม ไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคและบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมพรรค จำนวน ๒ ราย ถึงแก่กรรมไปแล้ว จำนวน ๑๐ ราย ไม่สามารถติดต่อได้ และรายชื่อที่เหลืออยู่ระหว่างการติดต่อประสานงาน

พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ ไปที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ชี้แจงว่าพรรคไทยธรรมาธิปไตยได้รับทราบเรื่องขอเชิญพบให้ปากคำเกี่ยวกับการประชุมใหญ่พรรคไทยธรรมาธิปไตยโดยอ้างถึงหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๑๔.๐๗๗๒/๔๑๖ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๔ แต่เนื่องจากรับทราบช้า และติดธุระสำคัญไม่อาจมาร่วมประชุมใหญ่ช่วงเช้าได้ จึงเดินทางมาช่วงบ่าย และได้เรียกประชุมลูกบ้านอีกครั้งโดยมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประธาน อบต. มาร่วมประชุมและยืนยันว่าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตยและมีตัวตนจริงทุกคน สำหรับค่าใช้จ่ายในการประชุม จ่ายจากเงินส่วนตัวของหัวหน้าพรรคทั้งสิ้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. เร่งรัดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ได้รับรายงานว่าได้สอบปากคำเพิ่มเติมอีกจำนวน ๓ ราย ได้ความว่าไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคและบัญชีรายชื่อผู้เข้าประชุมใหญ่พรรค และจำนวน ๘ ราย ไม่พบรายชื่อบุคคลดังกล่าวตามข้อมูลที่ปรากฏในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย

๒. จากการตรวจสอบข้อมูลบุคคลจากฐานข้อมูลการทะเบียน ปรากฏว่า ๒ ราย ที่ถึงแก่กรรมไปแล้วนั้น จำนวน ๑ ราย เสียชีวิตเมื่อปี ๒๕๕๑ อีกหนึ่งราย ไม่พบบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนพรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๒ (๓) กล่าวคือ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค ข้อเท็จจริงจากการชี้แจงของพรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ปรากฏรายชื่อสมาชิกพรรคที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค กรรมการบริหารพรรคจะไปเชิญสมาชิกที่ตนรู้จักต่อๆ กันไป และจากการสอบปากคำผู้ที่ปรากฏรายชื่อ รวมทั้งสิ้น ๒๕ ราย ก็ปรากฏว่าไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรค และบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค แต่พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้ยืนยันกับนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย และได้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคแสดงให้เห็นว่า

พรรคไทยธรรมาธิปไตยมีเจตนาปกปิดข้อเท็จจริง เพื่อให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองเข้าใจว่า การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ พรรคได้ดำเนินการเป็นไปตามข้อบังคับพรรคแล้ว

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ พรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ กล่าวคือ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่าบัญชีรายชื่อสมาชิกพรรค ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ มีจำนวน ๑๔๘ คน ไม่ลงลายมือชื่อ จำนวน ๑๕ คน ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคตามบัญชีรายชื่อสมาชิกพรรคผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่และลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมตามที่พรรคแจ้งต่อนายทะเบียน จึงมีจำนวน ๑๒๕ คน จากการสอบสวนข้อเท็จจริงปรากฏว่า ไม่เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุม และไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค จำนวน ๒๕ คน ตาย ๑ คน ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคไทยธรรมาธิปไตยครั้งดังกล่าวจึงมีจำนวนไม่ครบ ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๓ การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไม่ปรากฏหลักฐานเอกสารว่าได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค ตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๗๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และมติของที่ประชุมใหญ่พรรค เมื่อพรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับพรรคดังกล่าวข้างต้น มีเหตุให้ยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยธรรมาธิปไตยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และส่งสำเนาให้พรรคไทยธรรมาธิปไตยชี้แจง

พรรคไทยธรรมาธิปไตย ได้ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ลงวันที่ ๗ และวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๕ ความว่า พรรคได้มีหนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ โดยกำหนดวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ปรากฏรายละเอียดตามหนังสือที่ ทธต. ๐๓๖/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๔ โดยพรรคได้ส่งให้แก่คณะกรรมการบริหารพรรค ประธานสาขา และสมาชิกพรรคทุกคน พรรคไทยธรรมาธิปไตย

ได้จัดส่งหนังสือแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมใหญ่ได้ประชุมตามวาระที่ ๓ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรค ฯ โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับพรรคในส่วนของการจัดตั้งสาขาพรรค ฯ จำนวน ๓ ข้อ คือ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔ (ที่ ทธต. ๐๓๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔) แต่นายทะเบียนพรรคการเมือง ไม่ได้นำเอกสารที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งให้ในครั้งนั้นมาเป็นเอกสารสนับสนุนคำร้อง เพราะจากหนังสือคำสั่งรายงานการประชุมใหญ่พรรค ฯ เพื่อแก้ไขข้อบังคับพรรค ได้ระบุสิ่งที่ส่งมาด้วย เป็นรายงานการประชุมใหญ่ จำนวน ๕ หน้า ดังนั้น เอกสารแนบของคำร้อง จึงเป็นเอกสารที่ไม่ชัดเจนและไม่ถูกต้อง ไม่ควรนำเอกสารดังกล่าวมาสนับสนุนคำร้อง

เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือถึงพรรคไทยธรรมาธิปไตยว่า ตามที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ว่ามีมติเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔ นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่า เอกสารยังไม่ครบถ้วนถูกต้อง นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงให้พรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมซึ่งพรรคไทยธรรมาธิปไตยได้จัดส่งเอกสารรายงานการประชุม แต่นายทะเบียนพรรคการเมือง ก็มีได้ตรวจสอบเอกสารโดยละเอียด จะเห็นได้จากการจัดเรียงเอกสารไม่ครบถ้วนและเรียงเอกสารสับสนพรรคไทยธรรมาธิปไตยได้จัดส่งเอกสารโดยมีหนังสือนำส่งระบุสิ่งที่ส่งมาด้วย ระบุประเภทหนังสือ และจำนวนแผ่นที่ชัดเจน แต่ปรากฏว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองอ้างว่าไม่ได้จัดส่งสำเนารายงานประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวที่มีมติให้เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค และมีได้จัดส่งสำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ในคราวที่มีมติเชิญสมาชิกเข้าร่วมประชุมใหญ่ ทั้งที่เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ พรรคไทยธรรมาธิปไตยก็ได้จัดส่งให้แล้ว ข้ออ้างตามคำร้องเป็นข้ออ้างที่เลื่อนลอย

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีหนังสือแจ้งให้หัวหน้าพรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งเอกสารและชี้แจงเพิ่มเติมรายละเอียด และพรรคไทยธรรมาธิปไตยก็ได้ดำเนินการจัดส่งเอกสารดังกล่าวแล้ว และขอชี้แจงว่า สมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย จำนวน ๕๑ ราย เป็นสมาชิกพรรคทุกคน ที่สำนักกิจการพรรคการเมือง ฯ ได้ตรวจสอบบุคคลดังกล่าว และอ้างว่าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตยเพียงจำนวน ๑๑ ราย เป็นการสรุปจากฐานข้อมูล ทั้งนี้ เอกสารใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตยบางรายเป็นเอกสารที่สมาชิกพรรค ฯ กรอกรายละเอียดในใบสมัครด้วยตนเอง บางรายให้บุคคลอื่นกรอกรายละเอียดในใบสมัครแทน เนื่องจากสมาชิกเป็นผู้สูงอายุ

และเขียนหนังสือไม่ได้ อาจบอกข้อความคลาดเคลื่อน ประกอบกับยังไม่เข้าใจถึงระบบในการจัดทำเอกสารใบสมัคร ข้อมูลการกรอกใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกจึงเกิดความผิดพลาด

นอกจากนี้ บันทึกถ้อยคำตามเอกสารแนบคำร้อง เป็นเอกสารที่คลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง เนื่องจากขณะที่เจ้าพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีดำเนินการสอบปากคำมิได้แจ้งถึงข้อเท็จจริงว่ามีการประชุม ณ ที่ใด และมีได้แสดงหลักฐานการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย รวมทั้งไม่ได้ให้สมาชิกพรรค ฯ ทำการตรวจสอบลายมือชื่อของสมาชิกในเอกสารใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคว่าถูกต้องหรือไม่ เจ้าพนักงาน ฯ ดำเนินการกรอกข้อความในบันทึกถ้อยคำขึ้นเอง ไม่ได้สอบถามและแจ้งข้อเท็จจริงใดๆ แก่สมาชิกเพียงแต่ให้ทุกคนลงลายมือชื่อในเอกสาร เมื่อทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวพรรคไทยธรรมาธิปไตยจึงได้ดำเนินการนัดประชุมเพื่อสอบถามข้อเท็จจริง ซึ่งได้พบนายสมศักดิ์ ฯ ได้ยืนยันว่าเป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย ส่วนสมาชิกอีกจำนวน ๒๗ ราย ไม่สามารถติดต่อสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการให้บันทึกถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีได้ อีกทั้งใกล้กำหนดระยะเวลาที่จะต้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พรรคไทยธรรมาธิปไตยจึงไม่สามารถดำเนินการจัดทำหลักฐานเอกสารบันทึกถ้อยคำจากสมาชิกพรรคได้ นอกจากนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีทำการบันทึกถ้อยคำสมาชิกพรรคแต่ละครั้ง ไม่เคยแจ้งให้พรรคหรือตัวแทนพรรคไทยธรรมาธิปไตยรับฟังการสอบสวนบันทึกถ้อยคำของสมาชิกพรรคดังกล่าว

พรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ได้จัดทำเอกสารอันเป็นเท็จแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด และไม่ได้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ เพราะรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรค ฯ และรายชื่อสมาชิกพรรคผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ มีจำนวน ๑๑๑ ราย ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๓ ที่กำหนดให้มีผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่มีจำนวนเกินกว่า ๑๐๐ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ได้นับบัญชีรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๒ คน รวมกับบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ จำนวน ๕๕ คน (สมาชิกเข้าร่วม ๑๔๘ คน หักสมาชิกไม่เข้าร่วม ๑๕ คน และอยู่ระหว่างสอบสวนและเสียชีวิต ๓๐ คน) คงนับเพียงบัญชีรายชื่อสมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมเท่านั้น นอกจากนี้พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้เปลี่ยนสถานที่จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ โดยจัดที่สาขาพรรคอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จริง ซึ่งตามเอกสารระบุไว้ว่า จัดประชุม ณ ที่ทำการพรรคไทยธรรมาธิปไตย ณ สำนักงานใหญ่ ถนนสุริวงส์ แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เนื่องจากประธานสาขาพรรค อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ได้แจ้งขอเปลี่ยนแปลงสถานที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ในระยะเวลาที่กำหนด เพราะสมาชิกพรรคส่วนมากไม่สะดวกในการเดินทางมาร่วมประชุมใหญ่ที่สำนักงานใหญ่ของพรรค ฯ จึงไม่ได้ทำการแก้ไขสถานที่ประชุมในเอกสารบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ที่เสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองให้ถูกต้อง

พรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ได้ฝ่าฝืนข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๗๑ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคตามที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด พรรคไทยธรรมาธิปไตยได้จัดส่งเอกสารให้แก่ นายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว และพรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ได้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ เพราะได้ดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรคและมติที่ประชุมใหญ่มาโดยตลอด

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องโต้แย้งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพรรคไทยธรรมาธิปไตย ลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พร้อมเอกสารประกอบความว่าเกี่ยวกับหนังสือพรรคไทยธรรมาธิปไตย ที่ ทธต. ๐๓๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่องขอส่งรายงานการประชุมใหญ่พรรค ฯ เพื่อแก้ไขข้อบังคับพรรค เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๓๓ ซึ่งแนบรายงานการประชุมใหญ่ จำนวน ๔ หน้า และหนังสือพรรคไทยธรรมาธิปไตย ที่ ทธต. ๐๔๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เรื่องขอส่งรายการประชุมใหญ่ ซึ่งรับรองงบการเงินประจำปี ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการตามมาตรา ๔๐ โดยแนบเอกสาร จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ (๑) หนังสือนำส่งรายงานการประชุมการรับรองงบดุล ต่อ นายทะเบียน ๑ หน้า (๒) หนังสือเชิญประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ จำนวน ๑ หน้า (๓) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๘ หน้า (๔) รายงานการประชุม ๑ ฉบับ จำนวน ๔ หน้า (๕) หนังสือรับรองงบการเงิน งบดุลพรรค ๑ ฉบับ ๗๐ หน้า และ (๖) เอกสารประกอบงบการเงิน จำนวน ๓๘๑ หน้า

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นเอกสารเดียวกัน คือ รายงานการประชุม จำนวน ๔ หน้า และเป็นรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ ซึ่งมีวัน เวลา สถานที่และรายละเอียดต่างๆ เช่นเดียวกัน แต่ยังไม่ถูกต้องครบถ้วน จึงให้พรรคไทยธรรมาธิปไตยชี้แจง และส่งเอกสารเพิ่มเติม ซึ่งพรรคไทยธรรมาธิปไตยได้ดำเนินการตามหนังสือ ที่ ทธต. ๐๔๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ แต่เมื่อตรวจสอบเอกสารแล้วก็เป็นเอกสารชุดเดิมตามหนังสือสองฉบับ ก่อนหน้านั้น ดังนั้น ข้ออ้างที่ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองจัดส่งเอกสารที่ไม่ใช่เอกสารของพรรคไทยธรรมาธิปไตยจึงไม่เป็นความจริง ไม่อาจรับฟังได้ เอกสารสนับสนุนที่นายทะเบียนพรรคการเมืองจัดส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นเอกสารของพรรคที่จัดส่งให้นายทะเบียนทั้งสิ้น

เกี่ยวกับรายงานการประชุม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานการประชุม กรรมการบริหารพรรคไทยธรรมาธิปไตย ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๔ ที่จัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง ปรากฏข้อความว่า “ประธานขอหารือ เรื่องประชุมใหญ่ที่จะจัดขึ้นวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ นี้ ...ประเด็นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ แก้ไขข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และ ข้อ ๒๔ เกี่ยวกับการประชุมจัดตั้งพรรค เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น...” ข้อความดังกล่าว ไม่ใช่การพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคของคณะกรรมการบริหารพรรคตามนัยข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๗๑ และพรรคไทยธรรมาธิปไตย ไม่ได้ชี้แจงประเด็นดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนแต่อย่างใด

นอกจากนี้ การที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยชี้แจงว่า “...ข้อบังคับ ข้อ ๓๒ (๓) มิได้ระบุให้ กรรมการบริหารพรรค ฯ ต้องระบุชื่อผู้รับเชิญในที่ประชุม หรือต้องให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไว้เอกสาร เพียงแต่ให้เชิญสมาชิกกันต่อ ๆ ไป” จึงสอดคล้องกับข้อกล่าวหาของนายทะเบียนพรรคการเมือง

เกี่ยวกับเอกสารการเป็นสมาชิกพรรคและจำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทั้งจากเอกสารและสอบปากคำพยานบุคคล การตรวจสอบจากเอกสารโดยตรวจสอบบุคคลที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคจากทะเบียนสมาชิก (แบบ ท.พ. ๔) ที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๔ กล่าวคือ สมาชิกพรรคตั้งแต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยธรรมาธิปไตย ตามมาตรา ๒๕ จนถึงสมาชิกพรรคที่ พรรครายงานการรับสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งต้องรายงานภายในเดือน มกราคม ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๓๔ พบว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคไทยธรรมาธิปไตย จำนวน ๓๓ คน และเป็นชื่อซ้ำกัน ๑ คู่ และไม่ลงลายมือชื่อเนื่องจากเป็นลายมือชื่อบุคคลอื่น ๑ คน การสอบพยานบุคคล ผลการตรวจสอบปรากฏว่าบุคคลที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคที่พรรคยืนยันว่าเป็นสมาชิกพรรคตามหลักฐานที่ส่งให้นายทะเบียน ทุกคนให้ถ้อยคำว่าจะไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ใช้ลายมือชื่อของตน นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่ปรากฏชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคเสียชีวิตก่อนที่จะประชุมใหญ่พรรคและไม่พบข้อมูลบุคคลจากฐานข้อมูลของ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ทำให้ที่ประชุมใหญ่พรรคไทยธรรมาธิปไตย ประกอบด้วยบุคคลที่ไม่ใช่สมาชิกพรรคตามความหมายที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๔๔ ว่า “สมาชิกสามัญ ได้แก่ บุคคลที่ยื่นใบสมัครตามข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรค มีมติอนุมัติให้เป็นสมาชิกได้” จึงไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖

เอกสารทุกฉบับที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยจัดส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองปรากฏว่าการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๔ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ ประชุมที่สำนักงานใหญ่พรรคไทยธรรมาธิปไตย ถนนสุริวงส์ แขวงสี่พระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับคำชี้แจงของพรรคไทยธรรมาธิปไตย ตามหนังสือพรรค ฯ ที่ ทธต. ๐๔๗/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ยืนยันว่า ได้จัดประชุมใหญ่ที่สำนักงานใหญ่พรรคเช่นเดียวกัน การประชุมใหญ่ที่สำนักงานใหญ่ เพราะสะดวกเรื่องสถานที่ และเรื่องอาหาร ที่พรรคไทยธรรมาธิปไตยอ้างว่า ยังไม่ได้แก้ไขให้ถูกต้อง เรื่องสถานที่ให้ตรงกับข้อเท็จจริง เป็นความผิดพลาดบกพร่องของเจ้าหน้าที่พรรค จึงไม่อาจรับฟังได้

พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๒ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ต้องประกอบด้วยสมาชิกพรรคที่ได้รับเชิญจากคณะกรรมการบริหารพรรค แต่ตามข้อเท็จจริงที่พรรคชี้แจงไม่ปรากฏว่ารายชื่อสมาชิกพรรคที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้เชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่จากการสอบปากคำ ๒๕ คน ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้ร่วมประชุมด้วย การประชุมใหญ่ของพรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ ที่บัญญัติว่า ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง การประชุมใหญ่ประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๔ มีจำนวน ๑๔๘ คน ไม่ลงลายมือชื่อจำนวน ๑๕ คน ตามบัญชีรายชื่อสมาชิกพรรคผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่และลงลายมือชื่อเข้าร่วมประชุมตามที่แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจำนวน ๑๒๕ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบแล้วพบว่า ไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค ไม่ได้เข้าร่วมประชุมและไม่ได้ลงลายมือชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรค ๒๕ คน ตาย ๑ คน สมาชิกพรรคที่เข้าร่วมประชุมใหญ่จึงไม่ครบจำนวน ๑๐๐ คน ตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๓๓ พรรคไทยธรรมาธิปไตยกล่าวอ้างลอยๆ ว่า สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่จำนวน ๕๑ คน เป็นสมาชิกพรรคทุกคนโดยไม่ได้เสนอเอกสารหลักฐานสนับสนุนว่า ได้สมัครเป็นสมาชิกตามข้อบังคับของพรรค ตรงกันข้ามกลับรับว่าการสมัครเป็นสมาชิกอาจมีข้อบกพร่อง ไม่ถูกต้องเพราะบางรายให้บุคคลอื่นกรอกรายละเอียดในใบสมัครแทน เนื่องจากสมาชิกเป็นผู้สูงอายุและเขียนหนังสือไม่ได้ ประกอบกับไม่เข้าใจถึงระบบในการจัดทำเอกสารใบสมัครเกี่ยวกับการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีนั้น พรรคไทยธรรมาธิปไตยอ้างว่า คณะกรรมการ ฯ ดังกล่าวไม่แจ้งว่ามีการประชุมที่ใด ไม่ได้แสดงหลักฐานการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรค และไม่ได้ให้สมาชิกพรรคตรวจสอบลายมือชื่อในเอกสารใบสมัครเป็นสมาชิกพรรคว่าถูกต้องหรือไม่ คณะกรรมการ ฯ ให้บันทึกถ้อยคำขึ้นเอง แล้วก็ให้สมาชิกลงชื่อในเอกสารไม่มีพยานหลักฐานอื่นสนับสนุน

พรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ได้ตรวจสอบว่า มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนกี่คน เป็นสมาชิกของพรรคทั้งหมดหรือไม่ คงอ้างแต่เพียงว่าได้พบกับนายสมศักดิ์ นายสมศักดิ์ก็ยืนยันว่าเป็นสมาชิกพรรค สำหรับสมาชิกอีก ๒๗ คน ไม่สามารถติดต่อสอบถามข้อเท็จจริงได้ เป็นข้ออ้างที่ไม่มีน้ำหนักให้รับฟังได้ เกี่ยวกับการแก้ไขข้อบังคับของพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบรายงานการประชุมกรรมการบริหารพรรคไทยธรรมาธิปไตย ที่พรรคจัดส่งให้ เป็นรายงานครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕ บันทึกข้อความเพียงว่า “ประธานขอเสนอหารือ เรื่องประชุมใหญ่ที่จะจัดขึ้นวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ นี้ ประเด็นที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือแก้ไขข้อบังคับพรรคข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ และข้อ ๒๔ เกี่ยวกับการประชุมจัดตั้งพรรค เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานมากขึ้น” ไม่ได้มีรายละเอียดพิจารณาข้อบังคับ มีข้อจะต้องแก้ไขเพิ่มเติม ข้อความว่าอย่างไร และได้พิจารณาให้ความเห็นชอบการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคของคณะกรรมการบริหารพรรคหรือไม่ ตามข้อบังคับพรรคไทยธรรมาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๗๑ และตามปัญหาข้อนี้ พรรคไทยธรรมาธิปไตยก็ไม่ได้ชี้แจง ให้เกิดความชัดเจนแต่อย่างใด ไม่อาจถือได้ว่าพรรคไทยธรรมาธิปไตยได้ปฏิบัติตามข้อบังคับพรรคข้อ ๗๑ การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรค ตามมติที่ประชุมใหญ่ประจำปี ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕ จึงชอบแล้ว และถือว่าพรรคไทยธรรมาธิปไตยไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๖ ที่บัญญัติว่า ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมืองและสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง มีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้ยุบพรรคการเมืองได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงสั่งให้ยุบพรรคไทยธรรมาธิปไตย

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ